

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15258/2023
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца КВМ ASCO д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Марко Чејовић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Петар Милутиновић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3180/22 од 18.01.2023. године, у седници одржаној 28.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3180/22 од 18.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу П 30/21 од 31.10.2022. године, ставом првим изреке, одржано је делимично на снази решење о извршењу Основног суда у Шапцу Иив 80/18 од 26.02.2018. године, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга исплати износ од 8.126.708,54 динара, од чега на износ од 7.628.203,78 динара, са законском затезном каматом од 21.02.2018. године до исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 59.812,00 динара, док је у преосталом делу наведено решење укинато, а приговор туженог у односу на досуђујући део одбијен, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу исплати законску затезну камату на углавничену законску затезну камату у износу од 498.504,76 динара од 21.02.2018. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 274.441,00 динар. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа ставом трећим изреке до траженог износа од 475.441,00 динар. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка на терет тужиоца.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3180/22 од 18.01.2023. године, ставом првим изреке, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у делу у коме је делимично одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Шапцу Иив 80/18 од 26.02.2018. године (део става првог изреке) и у делу одлуке о

трошковима поступка (став 3. и 5. изреке). Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, између КБМ банке а.д. Београд и Alfa kommerce предузећа за промет и услуге д.о.о. Шабац, као корисником кредита, закључен је 08.10.2014. године уговор о аранжманском дугорочном кредиту са валутном клаузулом за обезбеђење zaloжног права, којим уговором је кориснику кредита одобрен кредит у висини од 200.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита, са роком враћања од 24 месеца од дана закључења уговора, односно до 08.10.2016. године, са почетком враћања од 08.11.2014. године, са начином коришћења једнократно. Чланом 5. став 1. тачка 3. наведеног уговора као инструмент обезбеђења плаћања предвиђена је меница физичког лица, власника туженог АА са овлашћењем у форми и садржини прихватљивом за банку да попуни исту као и оверену фотокопију личне карте за физичко лице туженог АА, а тачком 4. наведеног члана уговорено је да обезбеди да јемац платац тужени АА закључи са банком уговор о јемству којим би гарантовао за обавезе по уговору о свим будућим анексима на овај уговор без закључења посебног анекса уговора о јемству. Анексом 1. уговора од 17.10.2014. године и анексом 2. уговора од 13.11.2014. године измењена је тачка 3. уговора. Анексом 3. уговора од 24.11.2014. године додатна су средства обезбеђења и то приступ дугу Alfa glass д.о.о. Београд и приступ дугу Gold stone д.о.о. Нови Сад. Анексом 4. уговора од 06.04.2015. године измењен је став 1. основног уговора тако што је банка одобрила кориснику кредита измену динамике враћања дугорочног аранжманског кредита са валутном клаузулом обезбеђен zaloжним правом, чије стање дуга на дан 06.04.2015. године износи 171.169,70 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС, доспеле обавезе у укупном износу од 15.560,90 динара и остатак дуга по главници кредита у коришћењу 155.608,80 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС. Измењена је и тачка 2. уговора, тако што је продужен рок враћања до 08.10.2016. године и одређен начин исплата рата, одређена су и средства обезбеђења између осталог једна меница физичког лица туженог АА по основном уговору као и анексима заједно са овлашћењем за попуни исте остаје важећа и по том анексу. Уговором о јемству од 08.10.2014. године који је закључен између КБМ банке а.д. Крагујевац, као повериоца и туженог АА, као јемца, ставом 1. уговорне стране сагласно констатују да су поверилац и Alfa kommerce предузеће за промет и услуге д.о.о. Шабац, закључили 08.10.2014. године, уговор о дугорочном аранжманском кредиту са валутном клаузулом уз обезбеђење zaloжним правом, а ставом 2. уговора јемац за обавезе дужника из уговора о кредиту одговара као јемац платац и да јемац својим потписом на крају уговора потврђује да је у потпуности сагласан са свим одредбама уговора о кредиту у члану 1. овог уговора, те да нема примедби и својим потписом да је сагласан да јемчи као јемац платац до потпуног

измирења свих обавеза по уговору о кредиту и свим анексима на исти уговор до окончања отплате, док је ставом 3. одређено да се на основу уговора јемац неопозиво обавезује да на први позив повериоца као солидарни јемац платац испуни пуноважну и доспелу обавезу дужника по уговору о кредиту уколико дужник то не учини. Менични дужник тужени АА је дао овлашћење меничном повериоцу КБМ банци а.д. Крагујевац за испуњење бланко соло менице од 08.10.2014. године. Тужени је издао личну бланко меницу дана 08.10.2014. године, као обезбеђење уредног измирења обавеза по основу уговора о дугорочном, ангажманском кредиту са валутном клаузулом уз обезбеђење заложним правом од 08.10.2014. године, закљученог између КБМ банке а.д. Крагујевац и Alfa kommerce предузећа за промет и услуге д.о.о. Шабац, чији је законски заступник у време закључења уговора био директор, овде тужени. Корисник кредита није уредно измиривао обавезе, па је КБМ банка а.д. Крагујевац против извршног дужника Alfa kommerce предузећа за промет и услуге д.о.о. Шабац, покренула извршни поступак на основу заложне изјаве за дуг у висини ближе наведеном у образложењу пресуде и то продајом непокретности. У том поступку намирено је потраживање извршног повериоца за трошкове извршног поступка у износу од 491.672,00 динара, законске затезне камате у износу од 6.428.711,88 динара и делимично на име главног дуга у износу 1.378.853,02 динара, а остало је неизмирено потраживање за део главнице у износу од 15.177.292,81 динар, а што је констатовано у закључку Привредног суда у Новом Саду И 101/16 од 08.02.2018. године. Поступак је обустављен решењем Привредног суда у Новом Саду И 101/2016 од 05.02.2019. године и укинута су све спроведене извршне радње.

Уговором о уступању потраживања овереним код јавног бележника 16.03.2016. године, закљученог између КБМ банке а.д. Крагујевац, као уступеоца и КБМ ASCO д.о.о. као пријемника, уступљена су потраживања уступеоца, између осталог, и по уговору о кредиту од 17.10.2014. године, закљученог између уступеоца и Alfa kommerce предузећа за промет и услуге д.о.о. Београд, као и анекса бр. 1, 2, 3 и 4 наведеног уговора, а на основу којих је уступилац исплатио друштву Alfa kommerce предузећа за промет и услуге д.о.о. Шабац износ од 200.000 евра у динарској противвредности са роком враћања кредита до 08.10.2016. године у 17 месечних рата и које отплате ће вршити у РСД противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, а камата износи 10% годишње и плаћа се месечно. Пренета су и средства обезбеђења, између осталог, и бланко менице физичког лица, овде туженог, од 08.10.2014. године. Како тужилац, као извршни поверилац по напред наведеном уговору о кредиту није намирио своја потраживања у потпуности од Alfa kommerce предузећа за промет и услуге д.о.о. Шабац покренут је поступак извршења пред Основним судом у Шапцу против туженог, као извршног дужника на основу веродостојне исправе – менице серије ..., издате на основу уговора о јемству и донето је решење о извршењу Основног суда у Шапцу Иив 80/18 од 26.02.2018. године.

Из налаза и мишљења судског вештака нижестепени судови су утврдили да дуг туженог по основу главнице на дан 21.02.2018. године износи 15.177.202,81 динар, као и на дан 24.07.2017. године у моменту доношења закључка о продатој непокретности, обрачуната законска затезна камата за период од 25.07.2017. године до 21.02.2018. године на главни дуг износи 1.021.452,61 динар, а да укупан дуг на дан 21.02.2018. године износи 16.198.745,42 динара. Из допунског налаза и мишљења судског вештака нижестепени судови су утврдили да дуг по основу откупљеног потраживања за привредно друштво Alfa kommerce предузећа за промет и услуге д.о.о. Шабац на дан

21.02.2018. године износи 10.873.439,35 динара и то главни дуг 7.628.203,78 динара и законска затезноа камата 3.245.235,57 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су делимично одржали на снази решење о извршењу, налазећи да тужилац у овој парници своје потраживање заснива на уговору о уступању потраживања од 17.10.2014. године, па код утврђеног да је банка финансијска средства одобрила правном лицу и да су она намењена пословној делатности, да се на спорни однос странака не може применити Закон о заштити корисника финансијских услуга, већ одредбе члана 436. - 438. Закона о облигационим односима, с обзиром на то да уступањем потраживања на пријемника прелазе права и из уговора са јемцем.

По оцени Врховног суда, правилно су одлучили нижестепени судови, правилном применом материјалног права.

Према члану 436. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО), поверилац може уговором закљученим са трећим пренети на овога своје потраживање, изузев оног чији је пренос забрањен законом, или које је везано за личност повериоца или која се по својој природи противи преношењу на другога. Чланом 438. став 1. ЗОО, прописано је да за пренос потраживања није потребан пристанак дужника, али је уступилац дужан обавестити дужника о извршеном уступању. Чланом 440. став 1. ЗОО прописано је да пријемник има према дужнику иста права која је уступилац имао према дужнику до уступања. Чланом 1004. ЗОО, прописано је да ако се јемац обавезао као јемац платац, одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од јемца, или од обојице у исто време.

С обзиром на то да је утврђено да је између КБМ банке а.д. Крагујевац као уступеоца и KBM ASCO д.о.о. као пријемника закључен уговор о уступању потраживања 16.03.2016. године и да су уступљена потраживања уступеоца, између осталог и по уговору о кредиту од 17.10.2014. године, закљученог између уступеоца и правног лица Alfa kommerce предузећа за промет и услуге д.о.о. Београд, чији се директор, овде тужени уговором о јемству сагласио да за обавезе главног дужника одговара као јемац платац, и како је уговором о уступању потраживања банка пренела своје потраживање према правном лицу - тужиоцу у складу са чланом 436. ЗОО, то је тужилац у овом случају овлашћен да захтева испуњење обавезе и од туженог, као јемца платца, сходно члану 1004. став 3. ЗОО. Наиме, у овом случају не ради се о преносу који је забрањен законом или које је везано за личност повериоца или која се по својој природи противи преношењу на другога, а осим тога за пренос предметног потраживања није потребан пристанак дужника, а дужник није испунио своју обавезу новом повериоцу (пријемнику), нити су пружени докази о измирењу дуга истом. Ово, јер сходно члану 440. став 1. Закона о облигационим односима, тужилац као пријемник уступљеног потраживања према туженом, као јемцу платцу, има иста права која је уступилац имао према њему до уступања. Код свега наведеног, захтев тужиоца за исплату дуга по уступљеном потраживању је основан, односно делимично основан, како су то правилно закључили нижестепени судови.

Стога су неосновани наводи ревизије туженог да су нижестепени судови погрешно применили материјално право и да је у овом случају требало применити члан 39. Закона о заштити корисника финансијских услуга.

Са напред наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**